KISALTMALAR 11
ÖNSÖZ 13
GİRİŞ 17

BİRİNCİ BÖLÜM
BATI-DOĞU EKSENİ VEYA AKDENİZ HATTINDA MESELELER VE İÇ VE DIŞ POLİTİKALAR

I. TÜRKİYE'NİN ORTADOĞU POLİTİKALARINI ETKİLEYEN VE SINIRLAYAN İÇ VE DIŞ FAKTÖRLER 59
A. İç Faktörler 59
1. Türkiye'nin Jeopolitik, Jeostratejik ve Ekostratejik Konumu ve Önemi 59
2. Ortadoğu'nun Jeopolitik, Jeostratejik ve Ekostratejik Konumu ve Önemi 65
a. Kavram, Önem ve Değer Bakımından Ortadoğu 65
b. Ortadoğu'nun Jeopolitik Konumu ve Önemi 67
c. Ortadoğu'nun Jeostratejik Konumu ve Önemi 69
B. Dış Faktörler 73
1. Büyük Devletlerin Türkiye ve Ortadoğu'ya Yönelik Akdeniz Politikaları 73
a. İngiltere'nin Akdeniz Politikaları 73
b. Amerika Birleşik Devletleri'nin Akdeniz Politikaları 78
c. Almanya'nın Akdeniz Politikaları 80
d. Fransa'nın Akdeniz Politikaları 84
e. Rusya'nın Akdeniz Politikaları 85
f. İtalya'nın Akdeniz Politikaları 86
II. TÜRKİYE VE ORTADOĞU ÜZERİNE İLK AVRUPA DÜNYA EMPERYALİST SAVAŞI: "BİRİNCİ DÜNYA SAVAŞI" VE SONRASI TÜRKİYE VE ORTADOĞU'NUN DURUMU 89

III. TÜRKLERİN ORTADOĞU'YU İNGİLİZ İŞGALLERİNE KARŞI SON MÜDAFAA VE KURTARMA SAVAŞI VE NETİCELERİ 113
A. Savaşın Köklü, Tasfiyeci ve İnkılâpçı Neticeleri: Yeni Dünya Düzeninde, Türkiye ve Ortadoğu'da Mecburî İstikamet 120
IV. TÜRKİYE VE ORTADOĞU'YU PAYLAŞMA KONFERANSI: GALİP DEVLETLERİN "ŞARK MESELESİ"Nİ VE AZINLIK İSTEKLERİNİ ÇÖZÜME KAVUŞTURMA ARAYIŞLARI 124
A. Ortadoğu'da İngiltere'nin Tavrı ve İstekleri 126
B. Ortadoğu'da Fransa'nın Tavrı ve İstekleri 132
C. Ortadoğu'da İtalya'nın Tavrı ve İstekleri 133
D. Ortadoğu'da Amerika Birleşik Devletleri'nin Tavrı ve İstekleri 134
V. ORTADOĞU'DA GALİP DEVLETLERİN MODERN SÖMÜRGE SİSTEMİ KURMA ARAYIŞLARI 136
VI. YUNAN (RUM), ERMENİ, ARAP VE YAHUDİ TEMSİL HEYETLERİNİN İSTEKLERİ KARŞISINDA TÜRK TEKLİFİ VE MÜDAFAASI 138
A. Yunan İstekleri 139
B. Ermeni İstekleri 141
C. Arap İstekleri 145
D. Yahudi (Politik Siyonizm) İstekleri 149
E. Türkiye'nin Müdâfaası, Teklifleri ve İstekleri 154
F. Barış (İşgal) Antlaşmaları: Mağlup Devletlerin Yaşama Haklarının Elinden Alınması yahut Türkiye ve Ortadoğu'nun Yazılı İşgali 159
VII. İKİ DÜNYA SAVAŞI ARASI TÜRKİYESİZ DÜNYANIN GENEL POLİTİK DURUMUNUN SAFHALARI 162
A. Barışın Kuruluşu Dönemi (1918-1925) 162
B. Barış Diplomasisi ve Politikası Dönemi (1925-1933) 164
C. Bunalımlar Dönemi ve Yeniden Savaş (1933-1939, 1945) 165
VIII. İKİ DÜNYA SAVAŞI ARASI BATI KARŞISINDA TÜRKİYE'NİN ORTADOĞU POLİTİKALARINA GENEL BİR BAKIŞ 166
A. Tespite Yönelik Bir Bakış ve Değerlendirme 166
B. İki Dünya Savaşı Arası Türk Dış Politikasının Değişim Safhaları 177
IX. İKİ DÜNYA SAVAŞI ARASI TÜRKİYE'NİN DENİZ STRATEJİSİ VE PSİKOLOJİSİ 179
A. Stratejik Tayin 179

B. İstiklâl Harbi'nin Deniz Stratejisi 180
C. Yeni Türkiye'nin Deniz Politikası 189
D. Ortak Düşmana Karşı Araplar ve Ortadoğu Ülkeleriyle Yardımlaşma ve İşbirliği Politikası (1918-1921) 193
E. Kemal Atatürk'ün İslâm Dünyası Gerçeği ve Ortadoğu Politikası Üzerine Bazı Hisleri, Fikirleri ve Değerlendirmeleri 209
F. İsmet İnönü'nün İslâm Dünyası ve Ortadoğu Politikası Üzerine Bazı Fikir ve Değerlendirmeleri 214

İKİNCİ BÖLÜM
YENİ TÜRKİYE EKSENİNDE MİSAK-I MİLLÎ POLİTİKASI ÇERÇEVESİNDE İÇ VE DIŞ MESELELER VE POLİTİKALAR

I. TÜRKİYE'NİN REJİM DEĞİŞİKLİĞİNE GİDİŞİ VEYA TÜRKİYE'NİN ORTADOĞU'DAN POLİTİK, HUKUKÎ VE KÜLTÜREL FERÂGATİ 219
A. İttihat ve Terakkî - Elit Arap Çekişmesi: Şaşkın Ayrılığa Giden Yol 220
B. Osmanlı Hanedanı ve İdaresine Karşı Bir Alternatif Rejimin Oluşturulması: Jön Türkçü Politika ve İktidarı (1908-1945) 221
C. Türkiye'de Rejim Değişikliğini Hazırlayan Ortam 223
D. Yeni Rejime Giden Süreçte Kemal Atatürk'ün Sultan Vahideddin'e Karşı Tavrı ve Politikası 224
II. YENİ REJİME GEÇİŞ SÜRECİNİN SON AŞAMASINDA TARTIŞMALAR VE YANKILARI 227
A. Geleneksel Türk İdare Tarihinde Bir Dönüm Noktası: Merkeziyetçi Saltanat İdaresinin Kaldırılması ve Dayanaksız Hilâfet Meselesi 233
B. "Hilâfet Aslî Konumuna Dönecek" Tartışmaları 235
C. Yeni Rejim ve Hilâfet Meselesi Üzerine Basında Tartışmalar 242
D. Kırılma ve Dönüm Noktası: Lozan 243
E. Rejim Değişikliğinin Son Aşaması: Osmanlı Hilâfeti ve Hilâfet Makamını Kaldırma Kararının Alınması 246
F. Halifeliğin Kaldırılmasına Dair Verilen Kanun Teklifleri ve Hilâfeti Kaldırma Gerekçeleri 249
G. Türkiye'de Rejim Değişikliği ve Hilâfetin Kaldırılmasının Yankıları 254
H. Politika ve Halk Üzerindeki Tesirleri 255
I. Batı Emperyalist Devletlerdeki Yankıları 255

III. REJİM, KÜLTÜR VE KİMLİK DEĞİŞİKLİĞİNİN TAMAMLANMASI 258
A. Cumhuriyet Rejimine Geçiş Sürecinin Dinamik Aşamaları 258
B. Yeni Türkiye Cumhuriyeti'nin İç ve Dış Politikasında Kimlik Değişikliği 261
IV. YENİ TÜRKİYE CUMHURİYETİ EKSENİNDE KEMAL ATATÜRK DÖNEMİNİN DIŞ POLİTİKALARI 266
A. İç ve Dış Politikada Kemal Atatürk'ün Temel İlkeleri 266
B. 1921 Yılı Politikaları 270
C. 1922 Yılı Politikaları 272
D. 1923 Yılı Politikaları 276
E. 1924 Yılı Politikaları 279
F. 1925 Yılı Politikaları 282
G. 1926 Yılı Politikaları 285
H. 1927 Yılı Politikaları 289
I. 1928 Yılı Politikaları 290
J. 1929 Yılı Politikaları 291
K. 1930 Yılı Politikaları 293
L. 1931 Yılı Politikaları 295
M. 1932 Yılı Politikaları 300
N. 1933 Yılı Politikaları 302
O. 1934 Yılı Politikaları 304
P. 1935 Yılı Politikaları 306
Q. 1936 Yılı Politikaları 308
R. 1937 Yılı Politikaları 310
S. 1938 Yılı Politikaları 319
V. POLİTİKALARA GENEL BİR BAKIŞ 323

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
GÜNEY-KUZEY EKSENİNDE ARAP-TÜRK İLİŞKİLERİ MESELELER VE POLİTİKALAR

I. ORTADOĞU EKSENİNDE ARAPLARIN TÜRKLERE, ATATÜRK İNKILABINA BAKIŞI VE TÜRKİYE'NİN ORTADOĞU POLİTİKALARINA YAKLAŞIMI 333

A. Arap Dünyasında Türkiye Üzerine Yapılan Çalışmalara Bir Bakış 333
B. Ortadoğu'da Araplarının Osmanlı Geçmişine Bir Bakış 333
C. Karışık Bir Türk Sahası Olarak Ortadoğu'nun Yapısı 334
D. Ortadoğu'da Türk-Arap Yakınlaşmasının Gerekliliği 336
E. Türkiye'ye Karşı Batı Arap (Mağrip) ve Doğu Arap (Maşrık) Farklı Bakışı, Yaklaşımı ve Sebepleri 337
F. Türkiye'de Rejim Değişikliği ve Hilâfetin Kaldırılmasının İslâm Âlemi ve Ortadoğu'daki Tepkileri 339
G. Ortadoğu'da Dolaşan Bir Muhalif, Siyasetçi Alim Mustafa Sabri Efendi: Jön Türk İktidarı ve Atatürk İnkılabına Karşı Olarak Araplara Etkisi 347
H. Arapların Osmanlıya, Atatürk İnkılabına ve Türkiye'nin Ortadoğu Politikalarına Yaklaşımı 348
1. Osmanlıya Yaklaşımları ve Değerlendirmeleri 348
2. Türk Tavrı ve Atatürk İnkılabına Yaklaşımları ve Değerlendirmeleri 351
3. Harf İnkılabına Yaklaşımları ve Değerlendirmeleri 353
4. Türkiye'nin Ortadoğu Politikalarına Yaklaşımları ve Değerlendirmeleri .. 356
I. Osmanlı Sonrası Araplarda Oluşan Türk İmajı ve Sebepleri 360
J. Türklerde Oluşan Arap İmajı ve Sebepleri 363
K. İmaj Düzeltme ve Olumsuz Arap İmajını Değiştirmek İçin İleri Sürülen Arap Teklifleri 369

SONUÇ 373
EKLER 381
Ek-1: Türkiye İçin Tedbirler ve Hedefler 381
Ek-2: Ortadoğu Ekseninde Türk-Arap İlişkilerinin Gelişmesi ve Geleceğine Yönelik Tercihler ve Teklifler 388
KAYNAKLAR/BİBLİYOGRAFYA 397
İNDEKS 435